

GAZDASÁGPOLITIKA

Kulcsfontosságú a növekedés gyorsítása

Az újabb Fidesz-kormány előtt álló legfontosabb feladat a gazdaság növekedésének gyorsítása, amihez stabilabb üzleti környezetet kell biztosítani.

Ahogy az várható volt, az Orbán Viktor által vezetett közéjobboldali Fidesz nagy többséggel megnyerte az április 6-i választást; a hivatalban lévő miniszterelnökre újabb négy év kormányzás vár – ezt a 2002-ben zárult első mandátuma idején nem sikerült elérnie. Miként más, erős ideológiai alapon álló politikuskok – mint Margaret Thatcher, az Egyesült Királyság korábbi, vagy Recep Tayyip Erdogan, Törökország jelenlegi miniszterelnöke –, Orbán is megosztja

a választókat: vagy szenvedélyesen szeretik, vagy – ugyanilyen szenvedélyesen – ellenzik mind a személyét, mind az általa követett irányvonalat. A hét végi győzelméhez azonban nem fér kétség, miután megszerezte a szavazatok több mint 44 százalékát, és talán a kétharmados többséget is biztosította a parlamentben. Ez pedig azt jelenti, hogy az Orbán Viktor által követett irányvonal feltehetően sok évre előre meghatározza, hogy merre tart és milyen lesz Magyarország.

Orbán gazdaságpolitikáját ellenfelei sokszor kritizálták, mondván: eredendően rövid távú és populistá. Fontos azonban megjegyezni: amikor 2010-ben hatalomra került, az ország a csőd szélén táncolt, és válságintézkedésekre volt szükség. Az egyes szektorokat terhelő különadók és a magán-nyugdíjpénztári vagyon államosítása nem volt népszerű lépés – különösen külföldön –, mindazonáltal segített abban, hogy az államadósságnak a GDP-hez viszonyított szintje stabilizálódjon, a költségvetési hiány pedig csökkenjen. A rezsicsökkentés, a bankok bevonása a devizahiteles problémájának megoldásába és a Magyar Nemzeti Bank által elindított növekedési hitelprogram a választók széles körében népszerűnek bizonyult, és részben magyarázattal szolgál a választáson elért sikerre. Ezeket rövid távú, „tűzoltó” intézkedéseként adták el, amelyekkel időt lehet nyerni a hosszabb távú, a Széll Kálmán tervben lefektetett strukturális reformok megvalósításához.

Az elmúlt évben a magyar gazdaság vizsztatért a növekedéshez, egy 2–2,5 százalékos bővülési ütem minden további nélkül lehetségesnek tűnik. Magyarország azonban ezzel is csupán a régiós középmezőnyben helyezkedik el – többek között Szerbiával és Lengyelországgal együtt –, megelőzve Horvátországot és Csehországot, de elmaradva Románia és Törökország mögött. Valamennyi ország számára segítséget jelent az autópálya erősödése az európai országokban, nem teljesen nyilvánvaló tehát, hogy a növekedéshez való visszatérés mennyiben a Fidesz-kormány érdeme és mennyiben tekinthető a válságból való általános, európai kilábalás részének.

A kulcskérdés most a következő: miként tudja az új Orbán-kormány – esetleg akár 3–4 százalékra – felgyorsítani a növekedést? Egyáltalán lehetséges ez annak fényében, hogy a potenciális növekedés, úgy tűnik, ennél sokkal alacsonyabb? Úgy gondolom, a Fidesznek a következő négy évben azon kell dolgoznia, hogy vissza-

TIMOTHY ASH

A Fidesznek

a következő négy évben azon kell dolgoznia, hogy visszaépítse a hidakat a nagy nemzetközi cégek, köztük a külföldi bankok felé.

építse a hidakat a nagy nemzetközi cégek, köztük a külföldi bankok felé. Az utóbbiak végső soron fontos szerepet játszanak abban, hogy a tőkét a gazdaságba csatornázzák. A vállalatoknak – külföldieknek és hazaiaknak egyaránt – sokkal stabilabb üzleti és különösen fiskális környezetre van szükségük, a költségvetés tervezésének ezért javulnia kell: az elmúlt négy évre jellemző évközi adóváltozások és -módosítások számát csökkenteni kell. Magyarországnak versenyeznie kell a tőkéért és a piacért egy olyan régióban, amelyben más országok – köztük Románia, Szerbia vagy Törökország – szintén egyre erősebbé válnak.

Timothy Ash, a Standard Bank vezető elemzője

Fotó: MTI

SZELLEMI JAVAK

Sony, Universal, Warner: Eddig, és ne tovább!

Három világcég perli az „orosz Facebookot” a jogsértő zenei letöltések miatt.

Ki nem töltött le a netről olyan zenét, filmet, egyéb tartalmakat, amelyek eredetéről nem győződött meg, és amelyek használatáért talán még jogdíjat sem fizetett a „szolgáltató”? Kevesen lehetünk a netet aktívan használók körében, akik még nem tettek ilyet. Sőt, talán azt is mondhatjuk, külön sportág lett az illegális netes kalózkodás. A jogok tulajdonosai természetesen minden eszközzel megpróbálják legális mederbe terelni a letöltéseket, ami nyilván profitjukat is növelné.

Az elmúlt napokban nem csak az ukrán konfliktusban betöltött meghatározó szerepéért kapott jelentős teret Oroszország a vezető nyugati lapokban, hanem a helyi Facebook, a vKontakte nevű társasági oldal ellen a Sony Music Russia, a Universal Music Russia és a Warner Music UK által a szentpétervári bíróságon benyújtott kereset miatt is. Ebben a jogtulajdonosok azt kérték, hogy tiltsák el a társaságot a nem engedélyezett fájlmegosztó szolgáltatás működtetésétől (ami persze magával vonja a szerzői jogok sérelmét is), valamint kötelezze kártérítés fizetésére az orosz szolgáltatót a jogsérelem által okozott elmaradt haszon tekintetében. Nem babra megy a játék! A szolgáltatónak világszerte 143 millió regisztrált használója van, ebből 88 millió orosz földön. Éves szinten 37 millió fontnyi árbevétel keletkezik Oroszországban ezen szolgáltatási tevékenységből, ami globális összevetésben is jelentős összeg. A szolgáltató óriási zenei katalógust tartott fent, amelyet a használók töltöttek meg tartalommal – anélkül, hogy a vKontakte-nak bármilyen szerződése lett volna a jogtulajdonosok-

kal. A nemzeti hatóságok, illetve nemzetközi jogvédőszerkezetek is felhívták a szolgáltató figyelmét a problémára, amely azonban jelentős lépésekre nem szánta el magát. Miután „nagy tételben” („large-scale”) zajlott a töltögetés – jogdíj-fizetés nélkül –, a nagy jogtulajdonosok jogi útra terelték a dolgot.

Pavel Durov, a vKontakte vezetője még múlt év végén ígéretet tett arra, hogy a nagy jogtulajdonosok kérésének megfelelően eltávolítja a jogsértő tartalmakat az oldalról, illetve olyan tartalomazonosító programokat alkalmaz, amelyek azonnal eltávolítják a szerzői jog által védett tartalmakat. Az ígéretések azonban már nem tudták eltántorítani a jogtulajdonosokat a kereset benyújtásától.

Jól kitapintható politikai szálai is vannak az ügynek, miután napokkal az ügy kiindulása előtt Durov lemondott. A orosz nyelvek szerint az oldal kiváló Kreml-kapcsolatokkal rendelkező tulajdonosai kényszerítették lemondásra Durovot, miután elmulasztotta törölni a Vlagyimir Putyin ellen demonstrációt szervező csoportok tartalmait. (Ha már a politikai szálaknál tartunk, érdemes megemlíteni, hogy tavaly azzal csinált ingyen reklámt magának a vKontakte, hogy állást ajánlott az Oroszországban ideiglenes menedékképet kapott amerikai kiszivárogtatóknak, Edgar Snowdennek.)

Persze a nemzeti jogi szabályozások, illetve joggyakorlatok nem következettek. A francia bíróság 2012-ben még védelmébe vette a YouTube-ot abban a perben, amelyet a TF1 csatorna a tartalom szigorúbb szűrése érdekében kezdeményezett a videomegosztó portál ellen. Összesen 141 millió euró összegű kártérítést követelt a TF1 a YouTube-tól, mert engedély nélkül kerültek megosztásra a Hősök és A Grace klinika című sorozatok egyes francia nyelvű epizódjai, amelyek sugárzási jogait

DAGONYA ANDRÁS SZABOLCS

Ami most történik,

nem új jelenség:

a szellemi javakkal történő

kalózkodás egyidős

a könyvnyomtatással.

Franciaországban a csatorna birtokolja. Végül a bíróság elutasította a csatorna keresetét, ítéletben kimondta, hogy a videomegosztó felhasználói felelősek az általuk feltöltött tartalmakért, és a Youtube nem köteles a feltöltés előtt előzetesen ellenőrizni a tartalmakat, amennyiben tájékoztatja felhasználóit, hogy a szerzői jog által védett tartalmakat kizárólag a jogosultak engedélyével tölt-

hetik fel. A bíróság úgy látta: a YouTube megfelelő erőfeszítéseket tesz annak érdekében, hogy a jogsértő videók terjesztését akadályozza. A Sony–Universal–Warner trió tehát közel sem lehet biztos a dolgában, különösen az ingoványos orosz jogszabályi környezetet is figyelembe véve.

A probléma globális, és hatással van a keresőoldalak tevékenységére is. A Google-nál a szerzői jogi jogosultak egy online formanyomtatványon keresztül jelezhetik, ha szerzői jogukat sértő linkeket találnak. A cég a beérkező panaszok 95-97 százaléká esetében el is távolítja a jogsértő tartalmakat. A kalóztartalmakra mutató linkek eltávolítását a Digital Millennium Copyright Act amerikai törvénynek való megfelelés érdekében végzi a cég, amelynek rendelkezése szerint a Google köteles reagálni a panaszokra, ellenkező esetben szerzői jogi jogsértésben való közreműködésért maga is felelősségre vonható. A Google által 2011 júliusától gyűjtött adatok szerint havonta átlagosan több mint egymillió kalóztartalomra mutató linket távolítottak el. A szakértők szerint azonban ez csepp a tengerben.

Ha történelmi távlatokba helyezük a jogsértő netes letöltések problémáját, az ami most történik, nem új jelenség: a szellemi javakkal történő kalózkodás egyidős a könyvnyomtatással. Mint az a fentiekből is levezethető, a piaci szereplők újra és újra a jogalkotóktól és a jogalkalmazóktól várják a probléma megoldását, de úgy tűnik, hiába. A történelmi példák alapján kiderül, hogy e próbálkozások rendre sikertelenek. Több, a témát behatóan ismerő szakember megfordította a probléma eredőjét, mondván: a kalózkodás általánossá válása épp hogy következménye, tünete egy általános morális válságnak, amely a világ kulturális piacait sújtja.

Dagonya András Szabolcs, ügyvéd